ቀን Date ማር 03 2015

ቁጥር Ref.No ፲/65/15

በዝርዝር ለተመለከተቱት በሙሉ

በያሉበት

ጉዳዩ፡- <u>መመሪያ ስለመላክ</u>፤

የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ ተሻሽሎ የወጣን መመሪያ ቁጥር 180/2015 ከዚህ ጋር በማያያዝ የላክን ስለሆነ በመመሪያው መሠረት እንዲፈፀም አስታውቃለሁ።

ከሠላምታ ጋር

አደም ነገሌ አለ.
ሚኒስትር

<u>ግልባጭ፡-</u>

- ለሚኒስትር ጽ/ቤት
- ለታክስ ስርአርት ዘርፍ
- ለታክስ ኦፕሬሽን ዘርፍ
- ለተቋማዊ አቅምና ድጋፍ ቢሮ

<u>ገቢዎች ሚኒስቴር</u>

Phone: +251 11 662 98 00/ 01/02/03/04/05/06/07/08 Fax: /+251 11 662 98 17
face book page: ministry of revenues. FBP: mor Ethiopia Twitter: erca@twitt
web site: http://www.erca.gov.et P.o. Box: 2559 Addis Ababa, Ethiopia

የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ መመሪያ ቁጥር 180/2015

ጥር 2015 ዓ.ም
አዲስ አበባ

ለአቶ አበበ መንገሻ
የማኒስትሩ ጽህፈት ቤት ኃላፊ

የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ መመሪያ ቁጥር 180 /2015

የታክስ እዳቸውን ከፍለው ላጠናቀቁ ወይም በመክፍል ላይ ላሉ ታክስ ከፋዮች የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ስለሚሰጥበት ሁኔታ ከዚህ በፊት በነበረው መመሪያ ግልጽነት የጎደላቸው ድንጋጌዎች በመኖራቸው ምክንያት የአፈፃፀም መመሪያውን ማሻሻል በማስፈለጉ፣

የገቢዎች ሚኒስቴር በታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 አንቀጽ 61(2) በተሠጠው ሥልጣን መሠረት ይህን መመሪያ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌ

1. <u>አጭር ርዕስ</u>

ይህ መመሪያ "የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ መመሪያ ቁጥር 180/2015" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. <u>ትርጓሜ</u>

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም ካላሰጠው በስተቀር ለዚህ መመሪያ አፈፃፀም፡-

1/ "የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት" ማለት አንድ ታክስ ከፋይ የታክስ ክፍያ ግዴታውን መወጣቱን ወይም እየተወጣ መሆኑን የሚገልጽ ከታክስ ባለስልጣኑ በጹሁፍ የሚሰጥ ማረጋገጫ ነው።

2 /"ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት" ማለት "ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት" ማለት በተወሰነ አካባቢ በተከሰተ የተፈጥሮ ወይም ሰው ሰራሽ ማለትም ጦርነት፣ ዝርፊያ፣ ገርፍ፣ ቃጠሎ፣ የመሬት መንቀጥቀጥ፣ መብረቅ፣ ተምች ወይም ሌላ ተመሣሣይ ክስተት ሲያጋጥምሲሆን በድርጅት ወኪሎችና እንደራሴዎች የደረሰ ሞትን ይጨምራል።

Ethiopian Ministry of Revenues
Records & Documentation No 1

3/ “ከፍተኛ የስጋት ደረጃ” ማለት በታክስ ጊዜው ውስጥ የታክስ ባለስልጣኑ በስጋት መምረጫ መስፈርትን መሰረት በማድረግ ታክስ ከፋዩን የሚመድብበት ከፍተኛ የስጋት ደረጃ ነው፡፡

4/ “መካከለኛ የስጋት ደረጃ” ማለት በታክስ ጊዜው ውስጥ የታክስ ባለስልጣኑ በስጋት መምረጫ መስፈርትን መሰረት በማድረግ ታክስ ከፋዩን የሚመድብበት መካከለኛ የስጋት ደረጃ ነው፡፡

5/ “ዝቅተኛ የስጋት ደረጃ” ማለት በታክስ ጊዜው ውስጥ የታክስ ባለስልጣኑ በስጋት መምረጫ መስፈርትን መሰረት በማድረግ ታክስ ከፋዩን የሚመድብበት ዝቅተኛ የስጋት ደረጃ ነው፡፡

6/ "አጠቃላይ ኦዲት" ማለት ኦዲት የሚያስፈልገው የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አገልግሎት የጠየቀ ታክስ ከፋይ የሒሳብ መግለጫና ደጋፊ ሰነዶች እንዲያቀርቡ በማድረግ መከፈል የሚገባው ያልተከፈለ ታክስ ስለመኖሩ ዝርዝር ወይም ጥልቅ የሒሳብ ምርመራ የሚደረግበት ስርዓት ነው፡፡

7/"የንግድ ሥራ ሀብት" ማለት የንግድ ሥራ በማከናወን ሂደት በሙሉ ወይም በከፊል የንግድ ሥራ ገቢ ለማግኘት የተያዘ ወይም ጥቅም ላይ የዋለ ሀብት ነው፡፡

8/ “አዋጅ” ማለት የፌደራል ታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 ነው፡፡

9/ “የታክስ ባለሥልጣን” ማለት የገቢዎች ሚኒስቴር፣ የአዲስ አበባ እና የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር ገቢዎች ባለስልጣን ማለት ሲሆን ቅ/ጽ/ቤቶቻቸውንም ይጨምራል፡፡

10/ "ሚኒስቴር" ማለት የገቢዎች ሚኒስቴር ሲሆን የሚኒስቴሩን ቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች ይጨምራል፡፡

11/ በዚህ መመሪያ ውስጥ ትርጉም ያልተሰጣቸው ቃላት በፌዴራል ገቢ ግብር አዋጅ እና በፌደራል ታክስ አስተዳደር አዋጅ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ፡፡

12/ በዚህ መመሪያ በወንድ ጾታ የተገለፀው ለሴትም ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

3. <u>የተፈፃሚነት ወሰን</u>

ይህ መመሪያ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት በሚጠይቁ የታክስ ክፍያ ግዴታቸውን በተወጡ ወይም እየተወጡ ባሉ ወይም በሚወጡ ታክስ ከፋዮች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

የታክስ ክሊራንስ ጥያቄ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ

4. <u>የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት የሚሰጥባቸው የአገልግሎት ዓይነቶች፤</u>

1/ የንግድ ስራ ፈቃድ ወይም የሙያ ፈቃድ ለማደስ ወይም ለመመለስ፣

2/ በጨረታ ለመካፈል ወይም ለመሳተፍ፣

3/ ለተሸከርካሪዎች ወይም የኮንስትራክሽን ማሽነሪ ዓመታዊ ምዝገባና ምርመራ /ከላውዶ/ ለማድረግ፣

4/ የባንክ ብድር ለማግኘት፣

5/ ለተሸከርካሪ ቅሪት የመድን ካሳ ለማግኘትና የሰሌዳ ለውጥ ለማድረግ፣

6/ የድርጅት ስም ወይም አድራሻ ለመለወጥ፣

7/ ግብር የሚከፈልበት የካፒታል ሃብት ለማስተላለፍ ፣

8/ ድርጅት በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ ለመዝጋት ወይም የዘርፍ ለውጥ፣

9/ የባለቤትነት ስም ምዝገባ የሚያስፈልገውን የንግድ ስራ ሀብት ለመሸጥ ወይም ለማስተላፍ፣

10/ ህጋዊ ህልውና የነበራቸው ድርጅቶች በአንድ ላይ ለማደራጀት ወይም ለማዋሀድ፣

11/ የንግድ መደብር ለሌላ አካል በሽያጭ፣ በስጦታ፣ በውርስ ወይም በመሳሰሉት ለማስተላለፍ፣

12/ ከመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ስለመከፈሉ ለተቀጣሪው የሚሰጥ ማረጋገጫ፣

13/ የከፍተኛ ትምህርት የወጪ መጋራት ግዴታ ስለመወጣት የሚሰጥ ማረጋገጫ፣

14/ የግል ድርጅቶች ማህበራዊ ዋስትና የጡረታ መዋጮ ስለመክፈሉ የሚሰጥ ማረገገጫ ወይም፣

15/ ሌሎች ተመሳሳይ አገልግሎቶችን ለማግኘት።

ሳሙኤል ሳህሉ ገርማ
የሕግ አማካሪና ጠበቃ
SG SAMUEL SAHLU
Samuel Gima
Legal Consultant & Attorney

ሳህረ ሳህሀ መ...
የሚኒስትር ሰ...

5. የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አገልግሎት ለማግኘት መሟላት የሚገባቸው ቅድመ ሁኔታዎች፣

1/ ማንኛውም ታክስ ከፋይ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ለማግኘት ማሟላት የሚገባው ቅድመ ሁኔታ፣

ሀ) የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት እንዲሰጠው በጽሑፍ ጥያቄ ማቅረብ፤

ለ) ውዝፍ የታክስ ዕዳ ወይም ወቅታዊ የታክስ ክፍያ የፈጸመ መሆን፣

ሐ) ውዝፍ የታክስ ዕዳ ወይም ወቅታዊ የታክስ ዕዳ ለመክፈል የክፍያ ስምምነት የገባና በውሉ መሠረት እየተከፈለ ስለመሆኑ የሚያሳይ ማስረጃ ማቅረብ፣

መ) ታክስ ከፋዩ ዓመታዊ የንግድ ትርፍ ግብር ማስታወቂያ እና መክፈያ የመጨረሻ ቀን ከመድረሱ በፊት የንግድ ስራ ፈቃድ ለማደስ፣ በጨረታ ለመሳተፍ፣ የባንክ ብድር ለመውሰድ እና የጉዳት ካሳ ለማግኘት የሚቀርብ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ጥያቄ ከሆነ ጥያቄው ከቀረበበት የግብር ዘመን በፊት ላሉት ጊዜያት ታክሱን አስታውቆ ግዴታውን የተወጣ ስለመሆኑ፣

ረ) በደረሰው የታክስ ዉሳኔ ማስታወቂያ ላይ ቅሬታ ያለዉ ታክስ ከፋይ በታክስ ውሳኔ ቅሬታ አጣሪ የስራ ክፍል ወይም ይግባኝ ሰሚ ኮሚሽን ወይም በየደረጃው ለሚገኝ ፍርድ ቤት ቅሬታውን አቅርቦ በመታየት ላይ የሚገኝ ስለመሆኑ የጽሁፍ ማስረጃ ማቅረብ አለበት፡፡

2/ ታክስ ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተገለፀው ቢኖርም ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ሳያሟላ ወይም ሳያረጋገጥ የታክስ ክሊራንስ ምስክርወረቀት ሊሰጠው አይችልም፡፡

ሀ) ታክስ ከፋዩ በግብር እፎይታ ጊዜ ላይ ከሆነ ቀጥተኛ ያልሆነ ታክስ እና ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀንሶ የሚከፈል ግብር ለታክስ ባለስልጣኑ ገቢ ማደረጉ እና እፎይታ ለተሰጠው የታክስ አይነት ማስታወቂያ ማቅረቡ እንደተጠበቀ ሆኖ በግብር እፎይታ ጊዜ ላይ ያለ ስለመሆኑ ከሚመለከተዉ አካል የተሰጠ ጽሁፍ ማስረጃ ማቅረብ፣

ለ) በታክስ ከፋይነት በግብር ዓመቱ ያልተመዘገበ ከሆነ የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር አለመዉሰዱ እና የታክስ ፋይል በስሙ አለመከፈቱ እስኪረጋገጥ፣

ሳሙኤል ገርማ
የሕግ አማካሪና ጠበቃ
Samuel Gima
Legal Consultant & Attorney

ሐ) በንግድ ሥራ ፈቃዱ ምንም ዓይነት ሥራ አለመስራቱን የገለጸ ታክስ ከፋይ አለመስራቱ እስኪረጋገጥ፣

መ) በኮንስትራክሽን ማሽነሪ ማከራየት ዘርፍ የተሰማራ ታክስ ከፋይ በታክስ ጊዜው ታክስ ያልከፈለው ማሽነሪው በመበላሸቱ ምክንያት መሆኑንና ይህንኑ በታክስ ህጉ መሠረት ማስታወቁን እና ለዚሁም በ3ኛ ወገን የተረጋገጠ ማስረጃ እስኪያቀርብ፣

ሠ) ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) (መ) አፈጻጸም ታክስ ከፋዩ ለፈቃድና ቦሎ ማደሻ ክሊራንስ ሲጠይቅ የኮንስትራክሽን ማሽን በመበላሸቱ ምክንያት ያለመስራቱን በ30 ቀናት ውስጥ ማስታወቁ እስኪረጋገጥ፣

ረ) ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) (መ) አፈጻጸም በፊደል (ሠ) ከተጠቀሰው በተጨማሪ የኮንስትራክሽን ማሽነሪ ለመሸጥ ከሆነ ማሽነሪው ከቆየበት ቦታ (ጋራዥ) ወይም ከቆመበት ቀበሌ አስተዳደር ማረጋገጫ ማስረጃ እስኪያቀርብና እስኪረጋገጥ፣

ሰ) በትራንስፖርት ዘርፍ የተሰማራ ታክስ ከፋይ በታክስ ጊዜው ታክስ ያልከፈለው የተሸከርካሪው ሊብሬ እና ታርጋ ለመንገድ ትራንስፖርት በመመለሱ ወይም መድን ድርጅት ቅሪት አካሉን በመረከቡ ምክንያት ስለመሆኑ የሚያረጋግጥ ማስረጃ እስኪያቀርብ፣

ሸ) የከፍተኛ ትምህርት የወጪ መጋራት ተጠቃሚ የአገልግሎት ግዴታውን የተወጣ ስለመሆኑ የጽሑፍ ማስረጃ እስኪያሟላ ወይም የሚፈለግበትን ክፍያ እስኪፈጽም ድረስ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት መስጠት አይቻልም።

ቀ) በዚህ መመሪያ የተደነገገው ቢኖርም ከታክስ ከፋዩ የሚፈለገው ታክስ የሚሰበሰብ ስለመሆኑ ስጋት ሲኖረውና ታክሱ በአስቸኳይ መሰብሰብ ያለበት ሆኖ ሲገኝ ታክሱ ሳይሰበሰብ ለታክስ ከፋዩ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት መስጠት አይቻልም ።

አበረ አባበ መንግስቴ
የሚኒስትር ሕግ አማ

6. ክሊራንስ ለመስጠት አዲት የሚያስፈልጋቸው አገልግሎቶች

1/ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 5 ንዑስ አንቀጽ (1) የተገለጹት ሁኔታዎች እስከተሟሉ ድረስ ከዚህ በታች ለተዘረዘሩት አገልግሎቶች ታክስ ከፋዩን አዲት ማድረግ ሳያስፈልግ የታክስ ክሊራንስ የምስክር ወረቀት ሊሰጥ ይችላል፡

ሀ) ንግድ ስራ ፈቃድ ወይም የሙያ ፈቃድ ለማደስ፣

ለ) ጨረታ ለመካፈል ወይም ለመሳተፍ፣

ሐ) ለተሸከርካሪዎች ወይም ለኮንስትራክሽን ማሽነሪዎች ዓመታዊ ምዝገባና ምርመራ /ክላውዶ/ ለማድረግ፣

መ) የባንክ ብድር ለማግኘት፣

ሠ) የመድን ካሳ ለማግኘት፤

ረ) የድርጅት ስም ወይም አድራሻ ለመለወጥ፣

ሰ) የንግድ ስራ ሀብት መቀነስን ሳይጨምር የንግድ ዘርፍ ቅነሳ፣

ሸ) የግል ድርጅቶች ማህበራዊ ዋስትና የጡረታ መዋጮ ስለመክፈሉ ማረገገጫ ለማግኘት፤

Samuel Girma Legal Consultant & Attorney
0911-190-299

2/ የክሊራንስ ጥያቄ በቀረበበት ጊዜ የታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ የተሰጠው እና ያልተከፈለ የታክስ ዕዳ ያለበት ታክስ ከፋይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (መ) መሰረት አዲት ሳይደረግ የባንክ ብድር እንዲወሰድ ክሊራንስ የሚሰጠው ዕዳውን የከፈለ እንደሆነ ወይም ለመክፈል የባንክ ዋስትና ያቀረበ እንደሆነ ወይም ለጠየቀው የባንክ ብድር ጥያቄ ያልታገደ ስለመሆኑ ከንብረት መዝጋቢ የመንግስት አካል ተመጣጣኝ የሀብት ዋስትና / ህንፃ ፤መኖሪያ ቤት፤ተሸከርካሪ/ ያቀረበ ከሆነ ነው፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 በፊደል ተራ (መ) የባንክ ብድር ለማግኘት የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት እንዲሰጠው ለጠየቀ ሰው የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት የሚሰጠው ጥያቄ አቅራቢው የንግድ ሥራ ያልሰራና በግብር ከፋይነት ያልተመዘገበ ከሆነ ጥያቄው የቀረበለት የታክስ ባለስልጣን ከመረጃ ቋት ተገቢውን ማጣራት አድርጐ ጠያቂው በንግድ ሥራ አለመሰማራቱን በማረጋገጥ ይሆናል፡፡

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሐ) የተገለጸው ቢኖርም የንግድ ስራ ፈቃድ አውጥተው የንግድ ሥራ ያልሠሩ ታክስ ከፋዮች የንግድ ስራ ፈቃድ ለመመለስ

ኃይለ ኣብርሃ መንግስቱ
የሚኒስትር ሐላፊ

ጥያቄ ሲያቀርቡ ከታክስ ባለስልጣኑ የስራ ክፍሎች እና ከሶስተኛ ወገን መረጃ በማጣራት የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት የሚሰጥ ይሆናል።

7. <u>የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ከመሰጠቱ በፊት ኦዲት የሚያስፈልጋቸው አገልግሎቶች</u>

1/ የሚሸጠው ወይም የሚተላለፈው የንግድ ስራ ሀብት ከሃምሳ በመቶ ያነሰ ከሆነ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ከመሰጠቱ በፊት ዴስክ ኦዲት ወይም ውስን ኦዲት ስራ መከናወን አለበት።

2/ በከፍተኛ እና በመካከለኛ ግብር ከፋዮች ቅ/ጽ/ቤት የሚስተናገድ ታክስ ከፋይ በሚከተሉት አገልግሎቶች ላይ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ከመሰጠቱ በፊት አጠቃላይ ኦዲት መደረግ አለበት፣

ሀ) ከሃምሳ በመቶ በላይ የንግድ ስራ ሀብት ለመሸጥ ወይም ለማስተላለፍ፣

ለ) ድርጅትን በከፊልም ሆነ በሙሉ ለመዝጋት፣

ሐ) የንግድ ዘርፍ መቀየር ወይም መቀነስ ከሆነ፣

መ) ድርጅቶች በአንድ ላይ ለመደራጀት ወይም ለመዋሀድ በውህደት የሚፈጠረው ድርጅት የተዋሀደውን ድርጅት የታክስ ዕዳን ለመክፈል ግዴታ ገብቶ የሚዋሃዱ ስለመሆኑ የሚያስረዳ ሰነድ ከቀረበ፣ወይም

ሠ) የንግድ መደብሩን ለሶስተኛ ወገን በሽያጭ፣ በስጦታ ወይም በውርስ ለማስተላለፍ አገልግሎት ሲጠየቅ ነው።

3/ በየትኛውም የስጋት ደረጃ ላይ የሚገኝ የአነስተኛ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት ታክስ ከፋይ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት እንዲሰጠው ሲጠይቅ ከሀምሳ በመቶ በላይ የሆነውን የንግድ ስራ ሀብቱን ወይም የንግድ መደብሩን ለሶስተኛ ወገን በሽያጭ፣ በስጦታ ወይም በውርስ ለማስተላለፍ ወይም የንግድ ስራውን ለማቋረጥ ካልሆነ በስተቀር ዴስክ ወይም ውስን ኦዲት ብቻ የሚስተናገዱ ይሆናል።

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሰረት የተገለፀው ቢኖርም የአነስተኛ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት ታክስ ከፋይ ከሀምሳ በመቶ በላይ የሆነውን የንግድ ስራ ሀብቱን ወይም የንግድ መደብሩን ለሶስተኛ ወገን በሽያጭ፣ በስጦታ ወይም በውርስ ለማስተላለፍ ወይም የንግድ ስራውን ለማቋረጥ የክሊራንስ ምስክር ወረቀት ጥያቄ በሚያቀርብበት ጊዜ አጠቃላይ ኦዲት ተከናውኖ ዕዳ የሌለበት መሆኑ ሲረጋገጥ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀቱ ይሰጠዋል።

አበረ አበበ መንገሻ
የሚኒስትር ሐላፊ

5/ ታክስ ከፋዩ ጥቁውን ባቀረበበት ጊዜ በፋይል ስምሪት አሰራር ሥርዓት ይመራል ::

8. የታክስ ዕዳ ስለመኖሩ ማጣራት እና የታክስ ስሌት የሚያስፈልጋቸው አገልግሎቶች

1/ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 5 ንዑስ ቁጥር (1) እና (2) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ከመሰጠቱ በፊት ለሚከተሉት አገልግሎቶች አስፈላጊው መጣራት መደረግ አለበት፡፡

ሀ) ግብር የሚከፈልበት የካፒታል ሃብት ማስተላለፍ፣

ለ) ድርጅቶች በአንድ ላይ ለመደራጀት ወይም ለመዋሀድ እና በውህደት የሚፈጠረው ድርጅት የተዋሀደውን ድርጅት የታክስ ዕዳን ለመክፈል ግዴታ ገብቶ የሚዋሃዱ ስለመሆኑ የሚያስረዳ እና የቴምብር ቀረጥ የተከፈለበት ውል ከቀረበ፣

ሐ) የክፍተኛ ትምህርት የወጪ መጋራት ግዴታን ስለመወጣት ማስረጃ ሲጠየቅ፣

መ) ከመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ስለመክፈሉ፣

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (መ) መሰረት ለተቀጣሪ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ለመስጠት ቀጣሪው የስራ ግብር የተከፈለ ስለመሆኑ ለታክስ ባለስልጣኑ በጽሑፍ ማረጋገጫ ማቅረብ አለበት፡፡

9. የስጋት ደረጃ ያልወጣላቸው አገልግሎት ጠያቂዎች የሚስተናገዱበት ሁኔታ

1/ የታክስ ክሊራንስ የምስክር ወረቀት በዚህ መመሪያ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 8፣ 9፣ 10 እና 11 የተገለፁትን አገልግሎቶች የሚጠይቁ ከሆነ የስጋት ደረጃ እንዲወጣላቸው ይደረጋል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ ቁጥር (1) መሰረት የስጋት ደረጃ የወጣላቸው ግብር ከፋዮች እንደ አግባብነቱ በዚህ መመሪያ አንቀጽ (7) መሰረት ይስተናገዳሉ፡፡

3/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ ቁጥር 1 መሰረት በተሰራው የስጋት መስፈርት መምረጫ መሰረት በከፍተኛ የስጋት ደረጃ ላይ የተመደቡት ታክስ ከፋዮች መረጃ ለታክስ አዲት ዳይሬክቶሬት እና ለስጋት ስራ አመራር ዳይሬክቶሬት በየወሩ ይላካል፡፡

10. <u>በኦዲት ወይም በታክስ ስሌት ግኝት መሰረት ስለሚሰጥ ውሳኔ</u>

1/ ማንኛውም ታክስ ከፋይ በዚህ መመሪያ መሰረት ኦዲት ወይም የታክስ ስሌት ተከናውኖበት በግኝቱ መሰረት ሊከፈል የሚገባው የታክስ ዕዳ ያለበት መሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ዕዳውን ሳይከፍል ወይም የክፍያ ስምምነት ሳይገባ ወይም የባንክ ዋስትና ወይም ተመጣጣኝ የንብረት ዋስትና ሳያሲዝ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አይሰጠውም።

2/ ከላይ በተራ ቁጥር 1 የተደነገጋው ቢኖርም ድርጅት መዝጋት እና ለሌላ ማሰተላለፍ ከሆነ እዳውን ሙሉ በሙሉ መክፈል አለበት።

11. <u>በልዩ ሁኔታ የታክስ ክሊራንስ የምስክር ወረቀት ስለመስጠት</u>

በዚህ መመሪያ አንቀጽ 5(1) ላይ የተደነገው ቢኖርም ኢኮኖሚያዊ፣ አስተዳደራዊ ወይም ማህበራዊ በሆኑ ምክንያቶች ሚኒስትሩ ወይም የሚወክለው ኃላፊ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት በልዩ ሁኔታ እንዲሰጥ ሊወሰን ይችላል።

12. <u>የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት የሚያገለግልበት ጊዜ</u>

ለታክስ ከፋይ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት የሚያገለግለው፡-

1/ በጨረታ ለመሳተፍ ወይም ከባንክ የብድር አገልግሎት ለማግኘት ከሆነ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ እስከ 6 ወር ድረስ ፣

2/ የንግድ ፈቃድ ለማሳደስ፣ የግል ድጅቶቶች ማህበራዊ ዋስትና የጡረታ ክፍያ ስለመከፈሉ የሚሰጥ የታክስ ምስክር ወረቀት ከሆነ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ፡

ሀ) በኢትዮጵያ የበጀት ዓመት ሂሳባቸውን ለሚዘጉ እስከ ሰኔ 30 ቀን ድረስ፣

ለ) ሂሳባቸውን በራሳቸው የሂሳብ ጊዜ ለሚዘጉ እስከ ሂሳብ ጊዜያቸው ማጠናቀቂያ ቀን ድረስ ብቻ የሚያገለግል ይሆናል።

3/ ተሽከርካሪን ለማስፈተሽ (ካላዉዶ ለማስደረግ) የሚሰጥ ክሊራነስ ከሆነ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ለአንድ ዓመት የሚያገልግል ይሆናል።

4/ የንግድ ስራቸውን በከፊል ወይም በሙሉ ለማቋረጥ፣ የባለቤትነት ስም ለውጥ ለማድረግ ወይም የንግድ ሀብትን ለማስተላለፍ የሚሰጥ የታክስ ክሊራንስ የምስክር ወረቀት ከሆነ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ለሦስት ወራት፣

ኃይሬ ኃብቦ መንገሻ
የሚኒስትር ሀላፊ አማካሪ

5/ የከፍተኛ ትምህርት የወጪ መጋራት ክፍያን በአገልግሎት ወይም ገንዘብ በመክፈል ግዴታውን የተወጣ ተጠቃሚ የሚሰጠዉ የታክስ ክሊራንስ የምስክር ወረቀት የትምህርት ማስረጃውን ለመቀበል ብቻ ያገለግላል።

6/ የታክስ ከፋዮች ምዝገባ እና ስረዛ ዳይሬክቶሬት ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም የሚያስፈልጉ የተለያዩ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ቅጾችን እንደየአገልግሎት አይነቶች በመለየት ያዘጋጃል።

13. <u>የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ</u>

የታክስ ባለስልጣኑ ፡-

1/ በአንቀጽ 6፣7 እና 8, በተገለጸው መሠረት ታክስ ከፋዩ ቅድመ ሁኔታውን የፈፀመ መሆኑን ሲያረጋግጥ ለታክስ ከፋዩ ማመልከቻውን ባቀረበ በ14 ቀናት ውስጥ የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት መስጠት አለበት።

2/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ቢኖርም የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት መስጠት የማይቻልበት ምክንያት ካለ ማመልከቻውን ባቀረበ በ 14 ቀናት ውስጥ የማይሰጥበትን ምክንያት በጽሁፍ መልስ መስጠት አለበት።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተገለጸው ቢኖርም የታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት ለመስጠት ኦዲት ማድረግ የሚያስፈልገው ከሆነ ማመልከቻው ከቀረበበት ቀን አንስቶ ባለው በዘጠና ቀናት ውስጥ ኦዲቱ ተጠናቆ ዉጤቱ የሚገለጽለት ስለመሆኑ ለታክስ ከፋዩ በጽሑፍ ማስታወቅ አለበት።

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 በተገለጸው ጊዜ ውስጥ የታክስ ክሊራንስ ለጠየቀ ሰው በጽሁፍ ምላሽ ያልሰጠ ሰራተኛም ሆነ ኃላፊ ቅሬታ ሲቀርብበት ባሉት የሰራተኛ አስተዳደር ህጎች ተጠያቂ ይሆናል ።

14. <u>ቅሬታ ስለማቅረብ</u>

ከታክስ ክሊራንስ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ ጋር በተያያዘ የታክስ ባላስልጣኑ አሰራር ላይ ቅሬታ ያለው ታክስ ከፋይ ቅሬታውን በየደረጃው ላለ የስረ ኃላፊ ማቅረብ ይችላል።

ሳሙኤል ገርማ የሕግ አማካሪና ጠበቃ Samuel Girma Legal Consultant & Attorney

ለአቶ አበረ አባበ መንገሻ
የሚኒስትር ሕግ አማ

ክፍል ሦስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

15. **የተሻሩ መመሪያዎች**

የታክስ ክለራንስ አሰጣጥን ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 147/2011 በዚህመመሪያ ተሻሽሏል።

16. **የመሸጋገሪያ ድንጋጌ**

ቀደም ሲል ተጀምረው ፍጻሜ ያላገኙ ጉዳዮች ሲሰራበት በነበረው መመሪያ ቁጥር 147/2011 መሰረት ውሳኔ ያገኛሉ።

17. **መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ መመሪያ በሚኒስቴሩ ጸድቆ በሚኒስቴሩ ድህረ ገፅ ላይ ከተጫነበት ጊዜ ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ፤ ኢትዮጵያ

ጥር 2015 ዓ.ም

ኦዲቲሰም ጀኖሴ አለ.
ሚኒስትር

ዓይናለም ንጉሴ ዓለ
የገቢዎች ሚኒስቴር
ሚኒስትር

